

Implementatie KIK-V

Stappenplan voor het implementeren
van de KIK-V werkwijze

Implementatie KIK-V

Stappenplan voor implementeren van de KIK-V werkwijze

Programma KIK-V auteurs:

- Josien de Reuver
- Eva Piller
- Immy Kolstee
- Amber Timmerman
- Jos van Doorn
- Margerethe Neijssel
- René Houwen

Contact: infokikv@zinl.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Het stappenplan	4
1.2	Programma KIK-V	4
1.3	De weg naar automatische gegevensuitwisseling via de KIK-V werkwijze	5
2	De 6 stappen van KIK-V	6
2.1	Stap 1: kennismaken met KIK-V	6
2.2	Stap 2: analyse	8
2.3	Stap 3: inrichten datastation	11
2.4	Stap 4: testen datastation	12
2.5	Stap 5: datastation gereed	13
2.6	Stap 6: geautomatiseerd uitwisselen	15
3	Bijlagen	17
3.1	Bijlage 1: situatieschetsen KIK-V gegevensbeschikbaarheidsanalyse	17
3.2	Bijlage 2: tactische voordelen van KIK-V	19
3.3	Bijlage 3: verdieping	20

1 Inleiding

Dit document geeft stap voor stap informatie aan een zorgaanbieder om toe te werken naar een eerste automatische gegevensuitwisseling met informatie-vragende partijen.

1.1 Het stappenplan

Dit stappenplan is bedoeld voor de beoogde projectleiding KIK-V en andere betrokken functies (denk aan: hoofd I&A, Informatiemanager, applicatiebeheerder, BI analist, controller en kwaliteitsmedewerker).

Dit stappenplan helpt om de KIK-V werkwijze te implementeren. Het plan laat je stap voor stap zien wat je moet doen. Voor de uitvoering van elke stap kun je gebruikmaken van beschikbare hulpmiddelen. In deze hulpmiddelen staat duidelijk hoe je de stappen kunt uitvoeren.

Je kunt op elk moment beginnen met KIK-V. Zorgaanbieders krijgen een vast aanspreekpunt vanuit het Programma KIK-V en profiteren van de ervaring die is opgedaan met meer dan zestig andere organisaties. Iedereen kan meedoen, ongeacht hoever jouw organisatie is met het ontwikkelen van de informatievoorziening.

1.2 Programma KIK-V

Het programma heeft als doel dat zorgaanbieders eenvoudig en veilig data kunnen delen met verschillende informatie-vragende partijen. Dit doet het programma door samen met ketenpartijen afspraken te maken over welke gegevens waarom uitgewisseld worden en het ontwikkelen van technologie die de uitwisseling mogelijk maakt. Hierdoor worden informatie-uitvragen beter op elkaar afgestemd, wordt data eenmalig in de bronsystemen geregistreerd en meervoudig gebruikt én werken we toe naar databeschikbaarheid.

Dit leidt tot een kwalitatief hoogwaardige informatiehuishouding en een efficiënt en effectief uitwisselproces. Voor zorgaanbieders leidt dit tot een aantal significante voordelen en vermindering van administratieve lasten.

De belangrijkste toegevoegde waarde van KIK-V is de verbetering van de actualiteit, kwaliteit, tijdigheid en vergelijkbaarheid van informatie. Dit wordt gerealiseerd door standaardisatie, uniformiteit van betekenis en hergebruik van bestaande data. Dit draagt bij aan transparantie voor de burger, de zorgprofessional en alle partijen die participeren in de keten.

Bijlage 2 van dit document beschrijft alle voordelen van KIK-V voor zorgaanbieders en informatie-vragende partijen.

1.3 De weg naar automatische gegevensuitwisseling via de KIK-V werkwijze

Het Programma KIK-V onderscheidt zes stappen om automatische gegevensuitwisseling via een datastation te realiseren. Doorloop je deze stappen juist, dan is een eerste automatische uitwisseling het resultaat. Starten met KIK-V kan op elk moment en ongeacht hoever je organisatie is met de ontwikkeling van haar informatievoorziening.

Het proces start bij stap 1. Er is geen strikte volgorde; stappen en de activiteiten daarbinnen kunnen parallel lopen. Tot stap 2 kun je besluiten te stoppen. Aan het einde van stap 2 volgt een definitief go/no-go-moment.

Het beschreven totaalproces is het realiseren van een datastation voor de eerste uitwisseling met een informatie-vragende partij. Het is aan de zorgaanbieder zelf om de implementatie voor de volgende informatie-vragende partijen op te pakken.

2 De 6 stappen van KIK-V

Het Programma KIK-V onderscheidt zes stappen om automatische gegevensuitwisseling via een datastation te realiseren. De 6 stappen zullen hieronder toegelicht worden.

2.1 Stap 1: kennismaken met KIK-V

Deze stap staat in het teken van kennismaken met de KIK-V werkwijze en gedachte. Kennismaken met KIK-V kan op meerdere manieren. Aan het eind van deze stap ben je goed geïnformeerd over KIK-V en heb je het startdocument ondertekend.

Informatiebijeenkomst

Een goede manier om kennis te maken met KIK-V is tijdens de informatiebijeenkomst "Kennismaken met KIK-V". Tijdens de bijeenkomst geven implementatieadviseurs van KIK-V uitleg over het programma, het implementatietraject en vervolgstappen. Er is ruimte voor vragen. Bekijk het [actuele activiteitenoverzicht](#) voor de eerstvolgende informatiebijeenkomst.

KIK-V zelfscan

De zelfscan helpt je inzicht te krijgen in de meerwaarde van KIK-V en de huidige staat van informatiehuishouding binnen jouw organisatie. Het toont hoe de [KIK-V afspraken](#) gerealiseerd kan worden binnen bestaande processen en systemen.

Startdocument

Op basis van de zelfscan stelt een implementatieadviseur van KIK-V een startdocument op. Dit bevat een advies over het vervolg van de implementatie en vraagt om een bestuurlijke intentie om met KIK-V te starten. Het startdocument geeft inzicht in de impact en voordelen voor de organisatie. Met dit document bepaal je om KIK-V op dit moment wél of niet te implementeren.

Met de ondertekening van het startdocument geeft je aan (interne) capaciteit en middelen toe te wijzen voor de verdere implementatie van KIK-V.

Hulpmiddelen stap 1

- Informatiebijeenkomst (incl. PowerPoint presentatie)
- KIK-V zelfscan

2.2 Stap 2: analyse

Na de kennismaking begint de analyse. In deze stap krijg je inzicht in het eigen applicatielandschap en de beschikbaarheid van gegevens voor KIK-V. Een formele opdracht vanuit het management of bestuur om te starten met de analyse is essentieel.

Aan het eind van deze stap weet je in hoeverre de huidige brongegevens aansluiten op de KIK-V werkwijze en wat er nog te doen is. Ook heb je inzicht in de datakwaliteit, een voorkeurs leverancier voor de technische oplossing, een projectplan voor de implementatie en inzicht in de benodigde budgetten voor de verdere uitrol van KIK-V.

Analyse KIK-V gegevensbeschikbaarheid

In deze analyse onderzoek je of de brongegevens beschikbaar zijn voor de uitvragen van informatie-vragende partijen. De analyse bestaat uit de volgende stappen:

- **Inventarisatie bronsystemen:** bronsystemen zoals HRM, financiële programma's en het ECD worden in kaart gebracht.
- **Inrichting bronsystemen:** beoordeel of de benodigde gegevens voor het beantwoorden van de vragen in de bronsystemen aanwezig zijn. Gegevens die ontbreken, onvolledig zijn of verkeerd geregistreerd zijn uit de bronsystemen worden aangeduid als 'niet beschikbare gegevens'.

Je kunt deze stap zelf uitvoeren (do it yourself, DIY) of uitbesteden aan een dienstverlenende partij. Voor de meest gebruikte bronsystemen is een referentieontwerp beschikbaar. Dit ontwerp toont hoe de benodigde gegevens beschikbaar kunnen worden gesteld voor het berekenen van de antwoorden op de indicatoren (de vragen).

Met de [referentieontwerpen](#) kan worden bepaald in hoeverre de [modelgegevensset](#), het totaal aan gegevens wat gebruikt kan worden binnen de KIK-V werkwijze, geautomatiseerd kan worden samengesteld. Sommige gegevens worden wellicht al op de juiste wijze geregistreerd uit de bronsystemen, andere niet. Als de inrichting niet volledig volgens de KIK-V werkwijze is, zijn aanpassingen nodig om ontbrekende, onvolledige of verkeerd geregistreerde gegevens beschikbaar te maken. Samen met de implementatieadviseur wordt gekeken hoe dit te doen is.

In bijlage 1 vind je uitgebreidere informatie over de scenario's die zich voor kunnen doen na het uitvoeren van de KIK-V gegevensbeschikbaarheidsanalyse.

Selectie gegevensgroepen

Je kunt ervoor kiezen om gegevens voor de hele modelgegevensset in één keer of in delen per gegevensgroep te ontsluiten. Een gegevensgroep is bijvoorbeeld de set aan personeelsgegevens of de set aan financiële gegevens. Het is handig om te beginnen met een set aan gegevens die al wél beschikbaar zijn en makkelijk uit de bronsystemen zijn te halen. De gegevensgroep die je hebt ontsloten kun je vervolgens ook hergebruiken voor andere informatie-uitvragen waarin (een deel van) dezelfde informatie nodig is.

Op het [publicatieplatform](#), het platform waar alle KIK-V producten worden gepubliceerd, zie je welke gegevens gebruikt worden voor welk uitwisselprofiel.

Figuur 1 Hergebruik van data voor verschillende informatie-uitvragen

KIK-V datakwaliteitsanalyse

In de KIK-V datakwaliteitsanalyse controleer je of de kwaliteit van brongegevens voldoet aan de eisen van de modelgegevensset. Je controleert of de brongegevens (zoals ingevoerd in de bronsystemen) na bewerking volgens het referentieontwerp de juiste antwoorden op de indicatoren opleveren. Dit kan met beschikbare tooling op de markt, bijvoorbeeld via een dienstverlenende partij, of met een eigen gekozen aanpak.

Nadat inzicht is gekregen in de eigen informatiehuishouding en kwaliteit van data kan er een projectplan worden opgesteld.

Projectplan KIK-V

In deze stap stel je het projectplan voor de implementatie op. Dit omvat:

- Activiteiten om gegevens beschikbaar te maken, gebaseerd op de analyse KIK-V gegevensbeschikbaarheid en de keuze voor gegevensgroepen.
- Selectie van DaaS-leveranciers voor de technische oplossing.
- Realisatie van het datastation (door de DaaS-leverancier) en testen van de gegevensuitwisseling.

Binnen het programma is een format voor het projectplan beschikbaar.

Oriënteren op DaaS-leveranciers

DaaS-leveranciers bieden de technische oplossing die nodig is binnen de KIK-V werkwijze: een datastation-as-a-service (DaaS). In deze stap maak je een voorkeursselectie op basis van hun aanbod. Dit stelt je in staat om in de volgende stap gesprekken aan te gaan met de gekozen leveranciers.

Go/no-go beslissing

Het projectplan biedt inzicht in de interne investering (tijd en geld), de doorlooptijd van het project en de benodigde expertise. Dit kan besproken worden met de implementatieadviseur van KIK-V. Op basis van deze informatie neem je een go/no-go beslissing over de voortzetting van de implementatie bij jou in de organisatie.

Bij een 'Go' wordt er een interne projectorganisatie met projectleider en projectteam aangesteld. Effectief opdrachtgeverschap vanuit de zorgaanbieder richting de DaaS-leverancier (en eventueel ondersteunende partners) bevordert een succesvolle implementatie.

Hulpmiddelen stap 2:

- Format projectplan implementeren KIK-V
- Leeswijzer publicatieplatform (video)
- Werksessie | DIY gegevensbeschikbaarheidsanalyse

2.3 Stap 3: inrichten datastation

In een eerdere stap is de beschikbaarheid en kwaliteit van de data geanalyseerd. Stap 3 richt zich op het inrichten van het datastation. Aan het einde van deze stap heb je een DaaS-leverancier gekozen en is het datastation ingericht.

DaaS-leveranciersselectie

De DaaS-leveranciers bieden de technische oplossing die nodig is binnen de KIK-V werkwijze: het datastation. De DaaS-leverancier wordt geselecteerd en een contract met deze leverancier wordt ondertekend.

Inrichten datastation

Na de analyse en de keuze voor een DaaS-leverancier kan het datastation worden ingericht en gekoppeld. Dit omvat het inladen van de technische onderdelen in samenwerking met de DaaS-leverancier.

Hulpmiddelen stap 3:

- Overzicht DaaS-leveranciers
- Leidraad implementatie datastation t.b.v. implementatie KIK-V

2.4 Stap 4: testen datastation

In deze stap bevindt het datastation zich in de testfase. Het eindresultaat van deze stap is een technisch werkend datastation.

Testen van het datastation en verwerken van bevindingen

Na de inrichting van het datastation worden de betrouwbaarheid van de gegevens en berekeningen getest. Waar nodig worden verbeteringen doorgevoerd. Het resultaat is een datastation dat gegevens uit de bronsystemen kan ophalen, kan gebruiken voor berekeningen en automatische uitwisseling voorbereidt.

Ketenacceptatietest

Zodra de belangrijkste functionele en technische verbeteringen zijn doorgevoerd, wordt het datastation voorlopig opgeleverd en kan de ketenacceptatietest plaatsvinden.

Tijdens de ketenacceptatietest ga je daadwerkelijk gegevens uitwisselen met de informatie-vragende partij. De afgesproken gegevensgroepen (zoals beschreven in het projectplan van stap 2) verstuur je naar de informatie-vragende partij. Bij een succesvolle test is bewezen dat de uitwisseling technisch en functioneel werkt. Het testresultaat wordt vervolgens vastgelegd in een testrapport.

Hulpmiddelen stap 4:

- Leidraad implementatie datastation t.b.v. implementatie KIK-V

2.5 Stap 5: datastation gereed

In deze stap staat het afronden en permanent in gebruik nemen van het datastation centraal. Er worden afspraken gemaakt over het beheer en onderhoud van het datastation. Om een datastation permanent te kunnen gebruiken is het van belang dat alle benodigde brongegevens aansluiten op de KIK-V werkwijze.

Beheer van het datastation

Bij de afronding van implementatie van het datastation is het belangrijk afspraken te maken met de leverancier over beheer en onderhoud. Dit omvat verantwoordelijkheden voor het datastation, de implementatie van nieuwe [uitwisselprofielen](#)/gegevenssets en updates van de afspraken set. Afspraken over de betrokkenheid van de DaaS-leverancier moeten worden vastgelegd in een beheercontract.

Opleveren van beheerafspraken met KIK-V

Er wordt afgesproken hoe en bij wie je incidenten, storingen en wijzigingsverzoeken kunt melden.

Ook vanuit de KIK-V beheerorganisatie zelf zullen periodiek updates worden gedaan. Dit omvat een halfjaarlijkse release van de afspraken set en de ontologie.

Afronding KIK-V implementatietraject

Tijdens de eindbijeenkomst evalueer je het project met de DaaS-leverancier en de implementatieadviseur van KIK-V. Vanaf nu implementeer je zelfstandig andere gegevensgroepen.

Wanneer het datastation én het beheer ervan volledig is ingericht en functioneert, kan je alle uitvragen van informatie-vragende partijen beantwoorden via het datastation.

Hoe gaat de uitwisseling via het datastation in zijn werk?

Het datastation kan de gestelde vragen, ook wel indicatoren genoemd, automatisch berekenen door koppelingen met bronsystemen. Met de ingeladen gegevens berekent het datastation de antwoorden op de benodigde indicatoren. De zorgaanbieder kan deze controleren en indien nodig handmatig aanpassen om fouten te corrigeren.

Als zorgaanbieder moet je actief de uitwisseling initiëren door de uitvraag goed te keuren. Je blijft dus altijd in controle over wanneer en welke gegevens je met informatie-vragende partijen uitwisselt. Je kunt uitvragen van verschillende

partijen beantwoorden en antwoorden op indicatoren vrijgeven, zonder dat deze partij toegang heeft tot de brondata.

Hulpmiddelen stap 5:

- Leidraad implementatie datastation t.b.v. implementatie KIK-V
- Checklist projectoplevering

2.6 Stap 6: geautomatiseerd uitwisselen

Het beheer is nu overgedragen aan de interne beheerorganisatie. In deze stap kunnen storingen, wijzigingsverzoeken en ondersteuningsvragen over het datastation worden ingediend bij de afgesproken (zie stap 5) partij. Vragen met betrekking tot uitwisselprofielen, de modelgegevensset en specifieke schakels in de keten kunnen worden gericht aan de KIK-V-beheerorganisatie.

Na afronding van deze stap kun je zelfstandig, geautomatiseerd informatie uit wisselen met informatie-vragende partijen.

Autorisatie en veiligheid

Informatie-uitwisseling met informatie-vragende partijen gebeurt via gevalideerde vragen die zijn vastgelegd in een uitwisselprofiel. Doordat vragen goedgekeurd moeten worden is het helder welke vragen wel en niet gesteld mogen worden.

Informatie-vragende partijen stellen deze gevalideerde vragen en ondertekenen ze met een elektronische handtekening, die alleen toegankelijk is voor geregistreerde partijen. Dit garandeert dat je weet wie de vrager is. Gegevens worden versleuteld verstuurd via een vertrouwensnetwerk, het zogenoemde [Nuts-netwerk](#). Dit zorgt voor integriteit en herleidbaarheid.

Verantwoording en wijzigingen

Informatie die via de KIK-V werkwijze wordt uitgewisseld wordt niet gebruikt voor herbeoordeling van verantwoording uit het verleden. Bij wijzigingen in bronsystemen, de modelgegevensset of het datastation is het essentieel om de gegevensoverdracht opnieuw te testen.

Beheer

Team beheer heeft verschillende platformen van KIK-V in beheer, waaronder de [KIK-starter](#). De KIK-starter is de applicatie die informatie-vragende partijen, gebruiken om data op te halen uit het datastation van een zorgaanbieder om daarmee de betreffende indicator te berekenen via een uitwisselprofiel. In het informatieblad hieronder vind je een toelichting van de KIK-starter en de andere platformen die bij KIK-V in beheer zijn.

Hulpmiddelen stap 6:

- Leidraad eerste uitwisseling volgens KIK-V
- KIK-V architectuur

3 Bijlagen

3.1 Bijlage 1: situatieschetsen KIK-V gegevensbeschikbaarheidsanalyse

Uit de analyse KIK-V gegevensbeschikbaarheid kunnen de volgende situaties zich mogelijk voordoen:

Situatie 1: alle gewenste gegevens zijn beschikbaar in de bronsystemen.

In deze situatie kunnen de benodigde gegevens ontsloten te worden uit de betreffende bronsystemen.

Situatie 2: een deel van de benodigde brongegevens zijn beschikbaar in een ander bronsysteem (dan het gewenste bronsysteem).

Een voorbeeld hiervan is de vastlegging van vrijwilligersgegevens in Excel terwijl het vanuit de KIK-V werkwijze wenselijk is dat deze geregistreerd worden in het HRM systeem.

In deze gevallen dient een conversieplan opgesteld te worden om de betreffende gegevens te migreren naar het juiste bronsysteem. Er dient vastgesteld te worden welke historische data meegenomen wordt in de migratie. Aandachtspunt hierbij is dat een analyse gemaakt dient te worden van de consequenties voor bestaande rapportages en bijvoorbeeld de boekhouding. Immers, bestaande rapportages putten uit andere bronsystemen.

Situatie 3: een deel van de benodigde brongegevens zijn niet beschikbaar.

In deze situatie zijn er meerdere opties:

- *De benodigde brongegevens gaan geregistreerd worden zonder historische data.*

De betreffende 'database' moet dan nog worden opgebouwd in het gewenste bronsysteem. Soms kunnen vragen ook beantwoord worden met gegevens die vastgelegd worden in het primaire/ operationele proces. De verslagperiode is veelal voorgaande jaar. De registratieprocessen moeten hierop worden ingericht in de organisatie. Omdat indicatoren veelal berekend worden op basis van historische data vergt dit enige doorlooptijd voordat de betreffende indicatoren met de brondata berekend kunnen worden.

- *De benodigde brongegevens gaan geregistreerd worden inclusief de benodigde historische data.*

De betreffende 'database' wordt dan ook opgebouwd met historische gegevens uit het gewenste bronsysteem.

De registratieprocessen moeten hierop worden ingericht in de organisatie.

NB: De opbouw van historische data kan een tijdsintensieve klus zijn.

- *De benodigde brongegevens worden niet geregistreerd in een bronsysteem maar handmatig ingevoerd/geïmporteerd in een datastation.*

In geval de berekening van indicatoren vergen om historische data, dienen deze dus ook handmatig te worden ingevoerd in het datastation.

3.2 Bijlage 2: tactische voordelen van KIK-V

Tactische voordelen

De KIK-V werkwijze levert de volgende significante voordelen op:

Voor zorgaanbieders:

- **Formulering:** informatie-vragende partijen formuleren hun informatievragen zodanig dat zorgaanbieders deze vanuit vastgelegde brongegevens kunnen beantwoorden.
- **Eenduidig datamodel:** er is één uniform datamodel voor rapportages, met dezelfde gegevensdefinities in alle rapporten.
- **Regionale samenwerking:** regionale samenwerking en databeschikbaarheid verbeteren door uniforme en herbruikbare definities, waardoor vergelijkbaarheid eenvoudiger wordt.
- **(Her)gebruik gegevens:** slim (her)gebruik van bestaande gegevens verbetert datamanagement en leidt naast verbeterde datakwaliteit ook tot tijdwinst.
- **Efficiëntie:** eenmalige aanlevering van kwaliteits- en bedrijfsvoeringsinformatie, bruikbaar voor meerdere doeleinden, vereenvoudigt processen.

Voor informatie-vragende partijen:

- **Verbeterde informatiepositie:** een eenduidige definitie van gevraagde en ontvangen data verbetert de informatiepositie en maakt gegevens vergelijkbaar.
- **Actualiteit:** de actualiteit van gegevens verbetert door frequente data-uitvraag zonder extra administratieve belasting.
- **Eenduidig datamodel:** ook de informatie-vragende partij profiteert van het eenduidige datamodel wat zorgt voor dezelfde definities van gegevens in alle rapportages.

3.3 Bijlage 3: verdieping

Wil je jezelf verder verdiepen in KIK-V? Bekijk dan eens onderstaande links. Deze helpen je om een beter begrip te krijgen van de KIK-V werkwijze, de belangrijke begrippen en onderdelen hiervan en hoe deze met elkaar samenhangen.

- [Publicatieplatform](#)

Het publicatieplatform is een website die een uitgebreide beschrijving geeft van elk KIK-V product. Dit geeft de informatie-vragende partij, zorgaanbieder en DaaS-leverancier inzicht in de verschillende producten. Op het publicatieplatform staat o.a.:

- [Afsprakenset](#)
- [Modelgegevensset](#)
- [Uitwisselprofielen](#)
- [Uitwisselkalender](#)

- [KIK-V begrippenlijst](#)

Het Programma KIK-V hanteert soms termen die niet voor iedereen direct duidelijk zijn. Dat kunnen we niet altijd vermijden. Daarom hebben we een begrippenlijst gemaakt. Het is een alfabetisch naslagwerk waarmee je snel kunt achterhalen wat een begrip betekent.

- [Frequently asked questions](#)

Op deze pagina vind je de meest gestelde vragen over de werkwijze van KIK-V, de impact die KIK-V maakt, de resultaten en de ondersteuning die het programma biedt bij implementatie van KIK-V.